Hanna Korhonen
Neuvotteleva virkamies
Sosiaali- ja terveysministeriö
14.10.2025

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiassa U 43/2025 vp koskien EU:n kemikaalisääntelyn yksinkertaistamista ja virtaviivaistamista koskevaa ns. Omnibus VI -asetusehdotusta sekä vaarallisten kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevan CLP-asetuksen tiettyjen määräaikojen lykkäämistä koskevaa ns. Stop-the-Clock-asetusta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriötä kuultavaksi otsikossa mainitussa asiassa. Ministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

Komissio antoi 8.7.2025 säädösehdotuksen (Omnibus VI eli ns. kemikaaliomnibus) koskien kolmen EU-asetuksen muuttamista. Muutettavat asetukset ovat aineiden luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva ns. CLP-asetus, kosmeettisia valmisteita koskeva asetus sekä lannoitevalmisteasetus. Lisäksi komissio antoi ehdotuksen CLP-asetuksen tiettyjen, jo voimassa olevien vaatimusten täytäntöönpanoaikataulujen lykkäämisestä (ns. Stop-the-Clock -asetus).

Ehdotuksilla pyritään selkeyttämään ko. asetusten prosesseja ja poistamaan tarpeettomiksi ja tai liiallista hallinnollista taakkaa aiheuttaviksi arvioituja vaatimuksia sekä edistämään digitalisaatiota.

CLP-asetukseen ehdotetaan muun muassa joustoa tiettyjen, vaarallisia kemikaaleja sisältävien tuotteiden merkintävaatimuksiin, mahdollistetaan laajempi digitaalisten merkintöjen käyttö, kevennetään mainostamiseen ja etämyyntiin liittyviä tiedonantovelvoitteita sekä yksinkertaistetaan polttoainepumppujen merkintävaatimuksia.

Kosmetiikka-asetuksesta ehdotetaan muun muassa poistettavaksi nanomateriaaleja koskeva yrityksiin kohdistuva tiedonantovelvoite ja viranomaisiin kohdistuva valvonnan raportointivelvoite. Lisäksi CMR-aineiden käyttöä kosmetiikassa koskevaa prosessia selkeytetään, ja uusien väriaineiden, säilöntäaineiden ja UV-suodattimien lisäämiseksi asetukseen ehdotetaan kokonaan uutta prosessia.

Lannoitevalmisteasetuksesta ehdotetaan muun muassa laajennetun REACH-rekisteröintivaatimuksen poistamista sekä eläimistä saatavien johdettujen tuotteiden sisällyttämistä asetuksen piiriin

Ehdotuksissa korostetaan, että muutokset eivät vaaranna perussäädöksiin kirjattuja tavoitteita terveyden ja ympäristön suojelun korkean tilan saavuttamisesta.

Ehdotusten tavoitteet ja vaikutukset

Komission ehdotuksilla pannaan täytäntöön sen sitoumus vähentää sääntelytaakkaa, joka kohdistuu kansalaisiin, yrityksiin ja jäsenvaltioiden viranomaisiin. Tavoitteena on

lisätä hyvinvointia ja vahvistaa EU:n kriisinkestävyyttä. Ehdotuksilla pyritään keventämään erityisesti EU-yrityksiin kohdistuvia vaatimuksia ja hallinnollista taakkaa, jotka voivat heikentää niiden kilpailukykyä.

Tarkoituksena on yksinkertaistaa ja sujuvoittaa sääntelyä muun muassa poistamalla raportointi- ja ilmoitusvelvoitteita, joita yritykset ja viranomaiset ovat pitäneet erityisen kuormittavina tai tarpeettomina. Stop-the-Clock-ehdotuksella puolestaan halutaan helpottaa yritysten sopeutumista uusien vaatimusten aikatauluihin ja siirtymäaikoihin.

Lisäksi sääntelyä pyritään nykyaikaistamaan mahdollistamalla laajempi digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen. Samalla varmistetaan, että sääntelyn keventämisestä huolimatta terveyden ja ympäristön suojelun korkea taso säilyy.

Pohdintaa

Komission pyrkimykset sääntelytaakan keventämiseen ja säädösten virtaviivaistamiseen ovat lähtökohtaisesti kannatettavia, koska ne osaltaan tukevat eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä ja vahvistavat koko unionin resilienssiä. Myös kansallisten viranomaisten resurssien vähentyessä on tärkeää, että tarpeettomia tai päällekkäisiä raportointi- ja muita velvoitteita karsitaan ja sääntelyä selkeytetään.

Ministeriö toteaa, että ehdotus on lähtökohtaisesti kannatettava, mutta haluaa korostaa, että muutoksia tehtäessä on kuitenkin pidettävä huolta siitä, että EU:n kemikaalisääntelyn ensisijaisia, ihmisen terveyden ja ympäristön korkean tilan saavuttamiseen ja ylläpitämiseen liittyviä tavoitteita ei vesitetä.